

Witte nog

BRANDWEER EN BRANDEN IN LEENDE

20 oktober 2024. Aflevering 69.

Het team Witte nog...? bestaat uit Erik van Asten, Cintha Bax, Johan Bax, Toos van Lieshout, Frans van Mierlo, Janus de Vocht, Erik Willems.

Er was materiaal uit het archief van Wim Pompen, er waren foto's van Cor Zweegers en Erik van Asten, materiaal aangeleverd door brandweer Heeze-Leende, Hans van Weert, Bas van de Noort en filmmateriaal van Bert Groenen uit Soerendonk en van Lies van Meijl.

Burgemeester Netten, Herman Mehagnoul, Dre Noten, Piet Maas, Harrie Bax, Sjef Verhoeven, Sjaak Verduijn, Piet Bax, Wim van der Paalen, oon de Vries, Frans Engelen, Nico Maas, Henk van Dijk, Jan van Mensvoort, Cees Posthuma, Wim van Hooff.

Op de hurken van rechts naar links

Henk Bax, Sjef Maas, Johan van Dijk, Hans van Dijk, Wim van de Broek, Jan van Hoof, Burgemeester Netten.

Leende vóór de brand bij de markt.

Witte nog

Door de eeuwen heen zijn er vele branden geweest in Leende, zowel gebouwen als natuurgebieden vielen ten prooi aan de vlammen. Het voorkomen en bestrijden van brand maakte ook enorme ontwikkelingen door.

Er volgt nu een min of meer chronologisch verhaal waar mogelijk aangekleed met fotomateriaal uit die tijd

In de middag van 17 april 1699 voltrok zich in Leende een ramp toen 'door donder en bliksem het vuur van den hemel is geslagen in het opperse van den toren van Leende waardoor den gehele toren tot den grond toe is afgebrand, al het houtwerk geconsumeerd, de klokken en uurwerken ontstukt en een gedeelte van de kerk is afgebrant. Het zou tot 1714 duren dat de kerktoeren was hersteld.

Op den vierde mei des jarens 1725 omtrent de klokke een na een zware wind tot de grond zijn afgebrand de navolgende zes huizen:

Het huis van Jan Engelen den jonge waarbij ook vier hoornbeesten, een paard, al het meubilair, brieven en het verponding-en bedeboek over het jaar 1719 verloren gingen. Hij was getrouwd met Elisabeth, de dochter van Jints Hollen.

Het huis van Willem van Pelt, alias van Engelen met een brouwerij waarin alle kuipen en tonnen en verder acht hoornbeesten, een paard, alle meubilair, boeken, papieren en verscheidene lasten mout en graan voor de brouwerij. Hij was getrouwd met Catelijm, de dochter van Hendrik van Puth.

Het huis van Paulus Janssen, zijnde mede een brouwerij, verder een hoornbeest, alle meubilair en granen. Hij was getrouwd met Maria, de dochter van Henricus van Asten. Hun kinderen kregen (naar hun moeder) de naam van Asten.

Het huis van Arnoldus van den Hagelaar met veel meubilair.

Het huis van Jacob Jan Dielis, timmerman, met alle meubelen, goederen en een partij timmerhout. Hij was getrouwd met Catharina Hendrik Maes.

Het huis van Geertrui Colen, weduwe van Sijn Jan Sijnen, met vele meubelen en goederen.

Witte nog

De borgemeesters en schepenen schreven vervolgens nog:

De voors afgebrande personen zijn gebracht in een zeer droevige en ellendige staat en de meeste van dezen vooralsnog niet in staat om hun afgebrande huizen zonder merkelijke hulp ende bijstand wederom te kunnen opbouwen.

In 1754 brandde de beroemde Leendse heimolen af. Hij werd herbouwd.

kaartvan 1832 uit het boek van Jean Coenen

Witte nog

Leende bestond uit lintbebouwing, huizen in groepen met strooien daken en onregelmatige rooijlijn. Derhalve grote risico's voor uitgebreide branden.

Aardig is een ingezonden krantenartikel uit 1895 (door Burgemeester C. Notten, Gemeenteontvanger A. van Engelen en Pastoor J. Essens) met als titel: Bede om hulp.

Werd onze gemeente nog zo lang niet geleden door een vreselijke hagelslag geteisterd die alle hoop van den landman teleurstelde, en heeft dit bijzonder droge jaar ook al weder grote schade aangericht daar de vruchten in tuin, veld en akker wegwijnden en verdorden.

Verleden zondag trof onze gemeente alweer een nieuwe ramp waarvan de droevige gevolgen zich geruime tijd en zeer zwaar zullen doen gevoelen. Een verschrikkelijke brand woedde laatstleden zondagen legde in den korte tijd van ongeveer een uur 22 gebouwen bevattende 26 woningen in de as. Met verbazingwekkende snelheid grepen de vlammen om zich heen, niet tegenstaande de brandweer de heldhaftige pogingen aanwendde om dezen tekeer te gaan.

De meesten zijn verzekerd, doch niet allen en die verzekerd zijn toch nog te laag.

Het is om diegenen voor totalen ondergang te bewaren dat alhier een commissie is gevormd om gelden voor dat doel te zamelen.

De ondergetekenden verzoeken daarom dringend degenen welke met het lot dergene welke niet of slechts zeer laag verzekerd zijn, begaan hunne giften in te zenden bij een hunner.....

Witte nog

Dit stuk werd ingezonden naar aanleiding van de grote brand op 13 augustus 1893 op de Klein Kerk. Bijzonder is nog te vermelden dat bij deze brand alleen herberg de Vier Linden van Bax intact bleef en dat heldhaftig brandweerman Nol van den Broek het leven redde van de 7 jarige Willemke Theijs (die in 1986 op 100 jarige leeftijd overleed). De huizen waren verzekerd maar de inboedels niet. Schoenmaker Pompen was juist die dag op familiebezoek in Soerendonk; bij terugkeer lag zijn huis in de as maar tot zijn verbazing werd hij door de marechaussee meegenomen voor ondervraging in verband met kwade vermoedens. De bevolking was hierover zeer verontwaardigd en boos om deze vernedering.

Jean l'Eplucheur (Jan den Uitpluizer) stuurde een ingezonden brief!

De oproep in de dagbladen ter ondersteuning van deze gezinnen bracht toch nog 800 gulden op..!

Het dorp kende een brandweer die vanuit de rotten door rotmeesters was georganiseerd; de middelen waren echter beperkt. In de gehuchten moest de brand worden geblust met linnen emmers en brandhaken, het hele dorp beschikte slechts over één handbrandsput. Bij droogte en harde wind sloeg het vuur echter zo snel over dat blussen vrijwel onmogelijk was.

Geld voor normale brandblusmiddelen had de gemeente niet. In 1846 deed zich de gelegenheid voor dat de erfgenamen van een Eindhovense brandspuitmaker een spuit aanboden voor 100 gulden; na inspectie door een Leendse koperslager besloot men tot aankoop. De prijs werd betaald uit de opbrengst van een gebarsten klok. In 1848 werd na aankoop van een grote brandspuit een nieuw brandreglement gemaakt (de brandmeester werd Henrikus Jacobus Kemps) en de kleine spuit ging naar Strijp.

Aardig is misschien een aantal namen en beroepen te vermelden van toenmalige brandweerlieden olv. Oppertoezichthouder Hendrikus Antonius van Asten:

Francis van Laarhoven, timmerman

Antonie Verhoeven, smid

Willem van Kuijk, metselaar en armmeester

Adriaan van Engelen, koperslager

Francis van der Linden, herbergier

Witte nog

Michiel Vroomans, kuiper
Antonie Vroomans, schoenmaker
Philippus van Laarhoven, timmerman
Reinier van der Zanden, landbouwer
Antonie Bax, assessor (hulprechter)
Johannes van Hooff, lid van de raad
Godefridus Verhoeven, smid
Petrus Wouters, smid
Jacobus Dielis, landbouwer
Willem van Hooff, armmeester
Antonie van der Linden. Landbouwer
Antonie van Mierlo, schrijnwerker

Zoals reeds eerder vermeld werd Leende meer dan andere plaatsen getroffen door brand, van veel van deze branden zijn gegevens bekend. We zullen een aantal van deze branden vermelden al dan niet met bijzondere details. Tussen 1840 en 1900 brandden er in Leende 80 (van de 300) gebouwen af; dat is ruim een kwart van alle huizen. Oorzaken waren o.a. blikseminslag, spelen met vuur of moedwillige brandstichting.

Op 15 juli 1857 vond een grote brand plaats op de Broekerheuvel (ongeveer ons huidige Oranjeplein met omgeving) waarbij elf woningen verloren gingen. De brand was begonnen bij Hendrik Jan Bax. Ondanks de hulp van 60 mensen en de brandspuiten van Maarheeze en Soerendonk bleef er na twee uur een smeulende puinhoop over. Door extreme droogte vatte een korenakker vlam waardoor de kans bestond dat de dorpskern eveneens in brand zou vliegen. Door het graan te maaien kon men de ramp voorkomen. De schade (geraamd op 20.000 gulden bedroeg uiteindelijk 11.220 gulden. De wederopbouw was geen succes; een voorbeeld van hoe het niet zou moeten.

Witte nog

Strijp werd op 22 maart 1867 opgeschrikt door een brand bij Wilhelmus van den Berg. Met behulp van de brandspuit kon het vuur worden geblust. De brand was veroorzaakt door de 14 jarige Frans van Meenen en zijn 16 jarige broer Abraham die met een brandend flierepijpje stro wilden aansteken. De beide commiezenzonen stonden in Leende slecht bekend, ze werden aan hun lot overgelaten en slenterden langs de huizen, soms mochten ze voor een boterham de koeien van een boer hoeden. Op 10 juli 1867 werden beide jongens opnieuw opgepakt omdat ze vermoedelijk het tegenover Wilhelmus van den Berg gelegen huis van Jan Dielis hadden aangestookt. Strijp maakte zich ongerust vooral omdat de vrouw van Dielis eerder die maand in de rechtbank had getuigd tegen de beide jongens.

Toen op 25 juni 1868 opnieuw een brand plaatsvond in Leende bleek het personeel van de brandspuit slecht georganiseerd te zijn. De een had men niet gewekt, de ander kreeg te horen dat de brand al zo goed als geblust was..... Op 3 maart 1874 ging een landbouwershuis, bestaande uit twee woningen op de Bruggerhuizen in vlammen op. Voor het 11 huizen tellende gehucht was het de eerste keer sinds mensenheugenis dat er brand uitbrak.

Kort daarna kwam Leenderstrijp opnieuw in de ban van een pyromaan.

Op 29 maart 1874 brak brand uit bij winkelier van Rooij op Strijp. Het vuur sloeg over naar andere boerderijen met het gevolg dat er drie huizen verloren gingen. Bij een van de panden lag een overdekte beugelbaan.

Amper twee jaar later, op 23 december 1875 begon de brand wederom bij van Rooij; er gingen vier huizen volledig verloren (bewoond door van Rooij, Verspeek, Verhoeven en Kox). Door het huis van Gerlings nat te houden kon men voorkomen dat er nog meer huizen in Strijp verloren gingen.

Tot nu toe kwam Boschhoven niet in het lijstje voor maar op 11 september 1887 gingen er zes huizen verloren door een overslaande brand (van den Broek, van Meijl, van Lieshout, Verbeek en Philipsen)

Witte nog

Vervolgens gaan we het hebben over enkele branden in de periode 1900 – 1940.

Na de pauze komen de brandweer en hun verhalen van recentere branden.

Nieuwe brandverordeningen zorgden voor andere bouwvoorschriften met meer brandveilige voorzieningen. Oude huizen mochten hun strooien daken houden, nieuwe moesten voorzien worden van pannen of leien.

De komst van strolhulzenfabrieken vergrootte het brandgevaar, temeer daar ze vaak midden in het dorp lagen. In 1903 vestigde Michel Vromans een strolhulzenfabriek die overigens in 1906 weer afbrandde. De strolhulzenfabriek van Govers ging op 9 december 1913 samen met het huis van W.van Weert in vlammen op.

De grootste brand in Leende begon op 19 mei 1922 om 16.00 uur in het stromagazijn van de strolhulzenfabriek van de fam. Willem van Engelen- Vugts naast het raadhuis. De strolhulzenfabriek en een strovoorraad van 100.000 kilo gingen in 5 minuten verloren. Door de sterke zuidoosten wind vatte het huis van van Engelen vlam evenals de daar gelegen repetitieruimte van de fanfare Philharmonie (inclusief het eerste vaandel/drapeau en composities van de eerste directeur J.Lurmans), er vlogen brandende strolhulzen door de lucht die het raadhuis en de nabijgelegen panden (zoals de olieslagerij van de fam.Rutten, café de Gouden Leeuw en zelfs de bakkerij van de fam.van Engelen).

Witte nog

Het vuur sloeg over naar de andere zijde van het marktplein waar woonhuizen, hotel de Ster (het voormalige café Adam van Engelen) en enkele boerderijen vlam vatten. De Leender brandweer was iet opgewassen tegen deze brand.

Burgemeester Justinus Vogels reed samen met de te hulp schietende Eindhovense brandweer (en hun commandant C.van der Harten) mee naar Leende.

Bij aankomst probeerden ze uitbreiding van de brand te voorkomen; ze hadden de grootste problemen om aan water te komen, alleen de Aa bevatte voldoende water om te blussen maar die afstand was te groot. Het liefdesgesticht Sint Catharina kon door nathouden grotendeels worden gered al liep het interieur grote waterschade op.

De Meerijsche Courant schreef: Na enige tijd georiënteerd te hebben verlieten we het brandterrein de ernstige overtuiging met ons dragend dat strooien daken, strohulzenfabrieken en een onvoldoende georganiseerde brandweer dorp en boer in zak en as kunnen leggen..... Het aanzien van het centrum veranderde ingrijpend.

verhalen van vroeger uit Leende

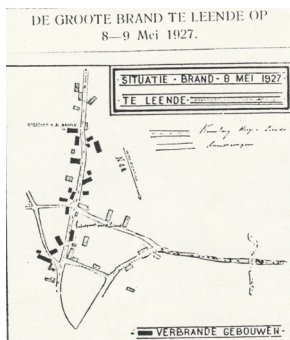
Witte nog

Op zondagavond 8 mei 1927 raakten 15 Leender gezinnen dakloos door een enorme brand op Oostrik aan weerszijde van de provinciale weg. In een uur tijd gingen 14 huizen verloren, de brand strekte zich uit over een lengte van maar liefst 800 meter. Gelukkig kwam de brandweer van Eindhoven hulp verlenen met een motorbrandspuit want in Leende had men niets anders dan een primitieve brandspuit die in 1902 bij Eijsbouts in Asten was aangeschaft. Wel moest de brandweer via Valkenswaard komen omdat het via Heeze onmogelijk was. Eenmaal aangekomen moest het bluswater vanaf de Aa over 1200 meter worden aangevoerd.

Witte nog

De volgende panden gingen in de brand verloren:

J.Maas, café du Commerce, J.Jacobs, sigarenmaker G.van Meijl, J.van der Zanden, Th.Vos, de weduwe J.Bax, boerderij/klompenmakerij J.de Greef, J.van Dijk, W.Verhappen, J.Aarts, W.van den Broek, M.Kluskens, A.Noten, G.van Mierlo en een deel van de leerlooierij van A.Simkens. de getroffen gezinnen werden door de familie opgevangen.

Omdat huizen, vee en huisraad verzekerd waren kon kort na de brand met de wederopbouw van Oostrik worden begonnen. Veel huizen kregen na de brand een zgn. mansarde-kap (Franse kap); we zien in Leende zeer veel voorbeelden.

Graag wil ik dit eerste deel afsluiten met nog een oud krantenartikeluit het Eindhovens Dagblad.

Witte nog

Witte nog

De oude manier van blussen.

BRAND IN DE OORLOG

Op kermisavond, 's middags om een uur of twee, was er brand uitgebroken bij Tinus Bax op Leenderstrijp. Aan de „lincens“ van De Rensen, vlak achter „de winkel“ van St. Jan. Welk jaar het precies was, hebben we ook niet behulp van de familie Bax niet meer kunnen achterhalen. Vermoedelijk was het in 1943, in elk geval tijdens de tweede wereldoorlog. Buren en omstanders hielpen zoveel mogelijk van de inboedel te redden door mee naar buiten te dragen en een poging in het spel te houden. De brand was vermoedelijk het gevolg van kortsluiting. De foto toont de naar buiten gesleepte huiskruis en een aantal toegesnelde dorstgenoten. Op de voorgrond (nu paars) Gary Bollen en Tinus Enjelen, voorts zijn Sien Verhoeven en Drika Hixspoort-Bax herkenbaar.

Het verhaal van de brandspuit: deze werd gebruikt bij de brand in de boerderij van de Familie Bax (achter de winkel) in Leenderstrijp. Dat dit zeer intensief was en het resultaat niet altijd al te best laat zich raden.

Witte nog

In 1977 kwam er een nieuwe brandweervagen. Deze werd feestelijk verwelkomd met een heuse huisbrand op het Marktplaatsplein. Allereerst werd geprobeerd de brandspuit te gebruiken om de brand te blussen, tot groot plezier van zowel de blussers als het toegestroomde publiek.

Hierna vertonen we 2 stukjes film.

Een stukje brandweer uit de film Leende 1959 met muziek van Ad Verhoeven en een stukje brandweer uit de film van 1969 met muziek van de Koninklijke Fanfare Philharmonie Leende.

Tijdens de pauze draait er een powerpoint presentatie met foto's van de brandweer in vroeger tijden en er is een prikbord met krantenknipsels over de vroegere branden.

Witte nog

Foto's van de powerpointpresentatie.

Witte nog

vrnl Harrie Rutten, Toon de Vries, Piet Bax, Jan van Mensvoort, Herman Mehagnoul, Tonnie van der Palen.
Links op de foto Wim van Hoof.

Witte nog

De grote brand in 1976.

Grootste deel verbrand bos van Philips

De brand in de bossen bij Leende heeft de grootste schade aangericht in het gebied dat eigendom is van de Nieuwe Erven, de onroerend goedmaatschappij van Philips. Het gebied staat bekend als Spinsterberg. In totaal is 134 hectare verloren gegaan. Enkele particuliere grondeigenaren verloren ongeveer 10 hectare bos en Staatsbosbeheer verloor 5 tot 6 hectare. Doordat Staatsbosbeheer geen achterstand had met het uitdunnen van de boomtoppen kreeg het vuur minder snel de gelegenheid van boom tot boom te springen. Maar volgens mensen van Staatsbosbeheer, is de achterstand met het uitdunnen, samen met de krachtige en steeds wisselende wind de voornaamste oorzaak van de grote schade in de Philipsbossen.

• Bos was van Philips

Uit Eindhovens Dagblad zaterdag 10 juli 1976
De brand in de bossen bij Leende heeft de grootste schade aangericht in het gebied dat eigendom is van de Nieuwe Erven, de onroerend goedmaatschappij van Philips. Het gebied staat bekend als Spinsterberg. In totaal is 134 hectare verloren gegaan. Enkele particuliere grondeigenaren verloren ongeveer 10 hectare bos en Staatsbosbeheer verloor 5 tot 6 hectare. Doordat Staatsbosbeheer geen achterstand had met het uitdunnen van de boomtoppen kreeg het vuur minder snel de gelegenheid van boom tot boom te springen. Maar volgens mensen van Staatsbosbeheer, is de achterstand met het uitdunnen, samen met de krachtige en steeds wisselende wind de voornaamste oorzaak van de grote schade in de Philipsbossen.

Witte nog

De heer S. Arnolds voor „De Twee Zalmen“. De vlammen sloegen donderdagavond over dit restaurant.
S. Arnolds = J. Arnold

„Wij hebben iets te vieren.“ Daarom heeft de familie Jonkers de vlag uitgezet voor de woning aan de Vollenhovestraat. Op 11 augustus van nuweelike honderd meer bleef het vuur verlamd van zijn eigenommen.

Met twee ploegen onderhoudt Staatsbosbeheer een 24 uren surveillancedienst. De ploegen bestaan uit vijf tot zes mensen die nieuwsgierigen uit de nog steeds gevaarlijke omgeving te moeten weren. Zowel

Philips als de particuliere eigenaren kunnen worden verplicht binnen drie jaar voor nieuwe aanplant te zorgen, hoewel nog niet duidelijk is of dat onder deze extreme omstandigheden geëist zal

- Bedreiging huizen/bewoners
Uit Eindhovens Dagblad van zaterdag 10 juli 1976 met de kop:

Dit vergeten we van ons Seven nooit meer.

Men noemt het gebied een spookbos. De brand die een oppervlakte van ruim 150 hectare teisterde tussen Leende en Valkenswaard. Geblakerde bomen zonder een spoortje groen, opstijgende rook, opduikende vlammen.

Destijds woonde de familie Jonkers, de familie Baudoin in dat gebied.

Evenals restaurant de Twee Zalmen en daar woonde de familie Arnold. Het mag een wonder heten dat net op tijd zoals genoemd 'have en goed' van deze bewoners werd gered.

Witte nog

Alsof er niets aan de hand is geweest nam het personeel van restaurant Jagershorst de bestellingen weer op. Meneer Pierre Jonkers vertelt dat de enorme vuurzee op donderdagmiddag op een afstand van nauwelijks honderd meter voorbij zijn huis trok. Toen hij de deur achter zich dicht trok, samen met vrouw en twee dochters, dacht hij nooit meer terug te komen.

Mascha, zijn dochter heeft meegeholpen om de paarden die gestald waren op manege de Molenberg in veiligheid te brengen

En dan was daar het houten huis van de familie Baudoin. Het vuur ging enkele centimeters aan hen voorbij. Wim is de schrik nog niet te boven. Met emmers water en een tuinslang werd voortdurend geprobeerd het vuur te doven. Op een gegeven moment draaide de wind waardoor de vlammen naast hen raasde. De bungalowtent waarmee men nu op vakantie wilde gaan, is het enigste dat verbrand is. Wim en Maria zijn de brandweermannen erg dankbaar.

Bij de heer Arnold zijn er zwartgeblakerde terrasstoelen en ook 20 kippen hebben het niet overleefd. Maar ook hij is gelukkig met de afloop van de brand: we leven nog en de zaak staat er nog, zegt hij.

Verbazingwekkend is wel dat het 475 hectare grote land van de familie Loudon geen enkele schade heeft opgelopen. De heer Piet Vrenken, aanwezig in de zaal, de toenmalige rentmeester van het landgoed van Loudon, kon het bijna niet geloven.

Het is echt een wonder dat we niet afgebrand zijn.

De brandweer uit Valkenswaard heeft ons gered.

Iemand anders vertelt dat de brand moet zijn aangestoken.

Er werd een doosje met afgebrande lucifers gevonden.

De Vugtse den.

Witte nog

- Dieren

Uit het Eindhovens Dagblad.

Over de sterfte onder dieren kon men slechts onnauwkeurige schattingen doen. Zeker vele, vooral jonge vogels, fazanten, vele konijnen en eekhoorntjes konden niet aan de vlammenzee ontkomen.

- Inzet brandweer
Beroepsmensen en vrijwilligers van de bedrijfsbrandweer van DAF Trucks werden op donderdagmiddag om half vier door de Eindhovense brandweer verzocht om zich bij de anderen te voegen en de taak was om restaurant de Twee Zalmen en het huis van de familie Baudoin te redden. Men rukte uit met 'een grote jongen', een commandowagen en een personeelswagen. De 'grote jongen' is een kanon en daarmee spuit je zo'n 11.000 liter water op in een kwartier, twintig minuten. Het is een voorloper op de crashtender. De doorsnee spuitwagen had een capaciteit van ongeveer 1.500 tot 2.000 liter water per minuut. (crashtender 5.000).

Witte nog

- Hoofduitrakdienst brandweer Eindhoven. Uit het Eindhovens Dagblad met de kop: Teveel improvisatie bij brandbestrijding. Gebrek aan verbindingen tussen de 24 brandweerkorpsen uit de regio Zuidoost-Brabant heeft ertoe geleid dat er onnodig veel geïmproviseerd moest worden. Het regionale verbidingsnet functioneerde slechts ten dele. Commandanten konden hun manschappen moeilijk bereiken door gebrek aan portofoons. Een speciale commando- verbindingswagen had met name het contact tussen de korpsen onderling en anderzijds tussen de brandweer en de rijkspolitie, die over een vliegtuig beschikte, aanzienlijk kunnen vergemakkelijken. Maar..... wordt ook vermeld: dat deze brand die catastrofale vormen had kunnen aannemen, niettemin tijdig kon worden beteugeld, is voornamelijk te danken aan de bewonderenswaardige inzet en de grote vakbekwaamheid van de vrijwillige brandweerkorpsen.

Witte nog

- Inzet militairen
Vanuit de kazerne in Budel kwamen militairen mee helpen, zij hebben ervoor gezorgd dat Jagershorst behouden bleef.

Bijna 2.000 militairen blijven dit weekeinde in de kazernes om in geval van brand te kunnen inspringen. De zwaartepunten liggen in de Veluwe en wordt ook gepatrouilleerd door middel van een vliegtuig. Oirschot zal in geval van nood inspringen in Oost- en Midden Brabant en Noord-Limburg.

- Inzet vrijwilligers
Er zijn bij de brand zelf geen vrijwilligers ingezet om te helpen, alleen bij het nablussen. Wel is aan de boeren in de omgeving gevraagd om met hun giertonnen op diverse plaatsen water te gaan halen, o.a. bij het gat van Winters.

De plaatselijke overheid doet een beroep op de burgers om hun nieuwsgierigheid te bedwingen en niet te komen kijken. Zoals in het krantenartikel staat aangegeven: Brandweer en politie hebben duidelijk laten weten dat een aanwijsbaar aantal hectaren is verbrand omdat de blussers in hun werk gestoord en belemmerd werden.

Witte nog

EXTRA CONTROLE OP NAFTALEIDING DSM

(Van een onzer verslaggevers)

LEENDE — De DSM heeft sinds gistermiddag twee controleurs belast met de voortdurende bewaking van een 180 kilometer pijpleiding van Rotterdam naar de Staatsmijnen in Beek. Door de leiding wordt de zeer brandgevaarlijke chemische stof nafta vervoerd en zij bevindt zich op ongeveer twee kilometer afstand van de plaats, waar donderdagmiddag de grote bosbrand in Leende woedde.

Volgens een van de controleurs is de bewaking noodzakelijk, omdat er beslist geen graafwerk uitgevoerd mag worden.

Het vuur is niet gevaarlijk, maar als de leiding beschadigd wordt, zijn de gevolgen niet te overzien, aldus de DSM-medewerker. Hij vertelde verder, dat ook de drak op een lager peil was gebracht om op alles voorbereid te zijn.

En nog dit: DSM heeft tijdens/na de brand twee controleurs belast met de voortdurende bewaking van een 180 km. lange pijpleiding van Rotterdam naar de Staatsmijnen in Beek (L). Door de leiding wordt de zeer brandgevaarlijke chemische stof nafta vervoerd en bevindt zich op ongeveer twee kilometer afstand van de plaats waar de bosbrand woedde. Als de leiding beschadigd wordt, zijn de gevolgen niet te overzien, aldus de DSM medewerker.....

Witte nog

- Hulde aan de mensen die met bijna bovenmenselijke inspanning en lang niet altijd zonder eigen levensgevaar de schade aan de natuur en andermans eigendom zo klein mogelijk trachten te houden.
Hulde aan de manschappen van al die brandweerkorpsen, die de laatste weken vrijwel dagelijks in touw zijn, sedert grond en gewas kurkdroog zijn en de felle wind ieder vlammetje tot een inferno kan doen uitdijen.

Hulde ook aan de misschien, nog niet ideaal werkende, maar toch reeds zijn vruchten afwerpende coördinatie, waardoor vele brandweerkorpsen in een eendrachtige samenwerking aanzienlijk machtiger kunnen zijn dan de som van een groot aantal individuele brandweerkorpsen uit verschillende gemeenten.

Hulde ook aan de Bescherming Bevolking en de manschappen van de krijgsmacht, die ingezet zijn om de helpende hand te bieden aan dit arbeidsintensieve karwei, vaak bovendien nog geholpen door vaardige vrijwilligers.

Hulde aan de politie, die niet alleen een enorme taak heeft in de broodnodige coördinatie van het bluswerk, dat gebaat is bij snel handelen en vele hulpvaardige handen.

Een anekdote.

En, u zult begrijpen dat de vrijwillige brandweer voor de broodnodige ontspanning ook graag jaarlijks een uitstapje maakt. Daar wordt voor gespaard. Maar in het jaar 1975 (?) zal het er niet van komen. De reden: de brandweerkas verkeert in berooide staat door een merkwaardige diefstal, lezen we in de krant. Daags voor officiële presentatie van de nieuwe brandweerauto en presentatie van de nieuwe uniformen zou door een inbraak in het kantoor van de gemeentewerken uit een kistje onder de balie ongeveer Fl. 3.500,00 zijn weggenomen. Dat gebeurde in de nacht van 3 op 4 februari. Dat was daags van tevoren door de gemeente in contanten aan de brandweer uitbetaalde oefengelden plus Fl. 60,00 van elke brandweerman die zij jaarlijks laten inhouden ter versterking van de kas.

Witte nog

Op 10 oktober staat in de krant: een bedrag van Fl. 4.500,00 gulden!
En: in de raadsvergadering hebben B en W laten weten sympathiek te staan tegenover een vergoeding. Maar eerst moeten ze de kwestie aan de orde stellen in de commissie van Financiën.

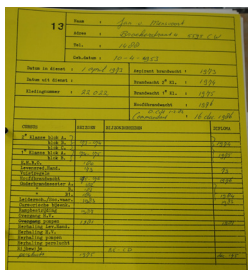
Het verhaal van brandweerman Jan van Mensvoort

Ik ben 1 januari 1973 bij de brandweer gegaan. Ik werkte toen bij van der Plas interieurs.

Van der Plas gaf mij toestemming om meteen te kunnen vertrekken als de brandweer sirene ging.

Om me te bekwamen als brandweerman volgde ik iedere winter een brandweercursus

Op het plaatje zie je de rangen van de brandweer. .

VRIJWILLIGE BRANDWEER LEENDE		PERSONEELSKAART	
TAKNAAM VOORNAAMEN VAN MENSVOORT, JOHANNES WILHELMUS MARIA			
ADRES BURELSTRAAT 4		POSTCODE 5595 CV	TEL. NR. 1408
GEBORTE/STADUM 1914-1915		BEROEP Brandweerman	GRO./BANKNR. 12 74 53 343
WERKZAAM BIJ Gemeentebestuur Eindhoven			
ADRES Beelen van Roonstraat 2 Eindhoven		POSTCODE 5611 XZ	TEL. NR. 040 - 257340
OVERIGE PERSONSGEGEVENS		STAAT VAN BRANDWERDIENST	
OPLEIDING 1. T.T.S. Brandweer 2. T.T.S. Brandweer 3. T.T.S. Brandweer		BRANDWEERLO VANAF 1. 1973 2. 1973 3. 1973	
BRANDWEEROPLEIDING		OPLA. 1. 1973 2. 1973 3. 1973	
BRANDWACHT 2e KLASSE		BRANDWACHT 2e KLASSE	
BRANDWACHT 1e KLASSE		BRANDWACHT 1e KLASSE	
HOOFD-BRANDWACHT		HOOFD-BRANDWACHT	
ONDER-BRANDMEESTER		ONDER-BRANDMEESTER	
ONDER-BRANDMEESTER B-1		ONDER-BRANDMEESTER B-1	
ONDER-BRANDMEESTER B-2		ONDER-BRANDMEESTER B-2	
BRANDMEESTER		BRANDMEESTER	
ADJ. HOOFD-BRANDMEESTER (CDT)		ADJ. HOOFD-BRANDMEESTER (CDT)	
ONDER-ONDERWACHT		ONDER-ONDERWACHT	
BEVELDEND		BEVELDEND	

Witte nog

Commando- wisseling bij brandweer in Leende

LEENDE, 7 febr. — De moeilijke
boten bij de vrijwillige brandweer in
Leende zijn afgelopen. Vorige week
hebben de brandweerlieden in gemeentera-
devoorzitter A. van Weert met de
een nieuwe commandant gekregen.
Tot de commando-wisseling werd be-
sloten op een vergadering van de
brandweer, die gedeeltelijk ook werd
bijgewoond door burgemeester A. van
de Lek en wethouder Schone.
De vorige commandant, W. van Laar-
hoven, die het laatste anderhalf jaar
in dienst was, heeft gezegd, wat de
dome vergadering niet aanwezig. De
heer A. van Weert was bij de brand-
weer van Leende al de tweede zult.
Onder zijn leiding was de brandweer
van Leende al vier aan het oefenen
gelingen.

achterste rij vlnr. Sjeff Cardinaal, Janus v Hooff (van dun ome), Frits vd Palen, Sjeff v Dommelen, Jan Verhees, onb., onb. Hennie v Weert 3-rijvo: Noud v Weert, Janus v Kuijk, vrouw v J v Kuijk, onb, Toos Adams, Thileman Adams, Tinus Wijers, 2-rijvo: onb., Marian Pompen, onb., mevr Weert-Jutten, Peer Laak (renhoek), mvr. Laak, onb. voorste rij: chauffeur, onb., vrouw van Frans v Weert (de bakker), Nella Dijkhof, Pietje Dijkhof, Rein Noten, Frans Vogels, mevr. Vogels, chauffeur
jongen op knie: zoon van Rein Noten ??

Er zijn 3 brandweercommandanten uit dezelfde buurt geweest, de hoek Julianastraat, Broekerstraat. Willem van Laarhoven, Noud van Weert, Wim van Hooff. Als 4e kwam daar Jan van Mensvoort bij.

Maria Kuijpers van Meijl herinnert zich de kroon en de linten waarmee de taxi van Wim van Hoof verzierd was bij het gouden feest van haar opa en oma.

Witte nog

Vroeger lag bij een uitruk de brandweerkleding thuis. Later ging de kleding naar de kazerne. Dan zag je wie er was en kon de brandweer met voldoende bemanning snel weg. De brandsirene was het signaal om zo snel mogelijk naar de kazerne te komen. Vroeger stond er een beloning op als je eerste met je paard bij de brandspuit was, om deze te vervoeren naar de brand.

Hans van Weert zat als student in de wachttoren om te zien of er ergens brand was. De melding van de brand moest op een gebiedskaart aangetekend worden. Vanuit de brandtoren was er een telefoonverbinding.

Een keer kreeg Hans een vraag door om rook te melden in de buurt van het kappelleke in Leenderstrijp. Hans zei, ik moet dat niet melden, want ik zie van hieruit dat daar een tractor rijdt die een enorme stofwolk veroorzaakt.

Voor de uren die je maakte als brandweer, stond een kleine vergoeding. Zowel oefenen en uitrukken werden op die manier vergoed.

Deze vergoeding werd tijdens de jaarvergadering in een envelop uitgereikt. Leuk om te krijgen, maar daar was hij niet voor bij de brandweer gegaan.

Witte nog

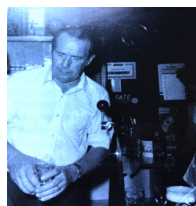
Het huidige team van vrijwilligers.

Van links naar rechts: John van Hooff, Stef Maas, Willy de Beer, Mark Smits, John Swinkels, Ivo Geurts, Rob Verduijn, Boet van der Palen, Robert Schoone & Jeroen van den Heuvel

Bij de brand van 1976 had Jan zoveel uren gemaakt dat er een belastingaanslag kwam. Daar was hij niet blij mee.

De brandweer oefent elke week. Soms een ongeval in scène gezet of een brand geënceneerd.

De brandweer wordt vaak opgeroepen als er een probleem is. Een kind in nood, b.v. een kind dat met een hand vast zit in een speeltoestel, een kat in de boom enz.

Café Den Dook was vroeger de thuishaven. Daar werd ook 'nageblust'. Bij een grotere brand zorgde Dook, zelf ook lid van de brandweer, voor de catering.

Om bij de brandweer te komen moest je gekeurd worden en niet brildragend zijn.

Witte nog

anekdote:

Tijdens het blussen in Someren, kregen we melding van een stromijt in brand bij de gebroeders Maas. Tussen het blussen kregen we de melding dat een paar honderd meter verder bij van den Broek ook stro, in brand stond, waarop burgemeester Waelpot door de megafoon naar Frans Engelen, riep: 'Frans kom van die mijt af'. Wat natuurlijk heel hilarisch was voor de toeschouwers.

Enige tijd later brandde de schuur bij Louis Wijers op Boschhoven af. Enkele dagen daarna was er brand aan een stromijt richting sportpark. Er lag een laagje sneeuw. De pyromaas zei tegen de politie: 'Kijk hier is een bandenspoor, waarop hij naar zijn bromfiets liep en hiermee de pyromaas bekend maakte.

Bij de grote brand in 1976 rukten we met de brandweerwagen uit naar de vuurhaard. Nadat het water op was en er weer getankt moest worden, zei commandant Noud van Weert, Jan pak maar een schop dan blijven wij hier. Al direct kwam de politie op de motor om Noud mee te nemen. Er moest het nodige gecoördineerd worden. Noud zei tegen mij: zo dadelijk komt er weer een brandweer, sluit daar maar bij aan. Die brandweer kwam ook. Hij spoot zijn tank leeg en vertrok weer. In de hektiek bleef ik alleen achter. De rest van de brandweer kwam niet meer, deze werden allemaal ingezet op de Valkenswaardseweg om daar de brand tegen te houden. De brand werd alsmaar grote, Jan wist niet wat te doen.

Witte nog

Hij hoorde alsmat de enorme herrie van de aangroeende grote brand, alsof er enkele treinen passeerden. Enige tijd later had hij weer aansluiting gevonden bij zijn club, waar het nablussen kon beginnen.

Witte nog

Brandweerkorps Leende landskampioen.

Staannd vrnl: Nico Maas, Tommy Strijbosch (trainer), Johan van Dijk, Wim Cardinaal, Jan van Mensvoort, Cees Posthuma, Henk Bax, Rob Sweere

Op de hurken vrnl: Wim van de Broek, Sjef Maas, Wim van de Palen, Sjef Verhoeven, Dre Noten.

anekdotete:

De avond voor het jaarlijks uitje van de vrijwillige brandweer was er een brand bij de villa van De Boer in de Merellaan.

Jan zijn pieper had het af laten weten. Zodoende had hij niets van de brand meegekregen. Iedereen zat moe in de bus, na de korte nacht. Jan was fris, maar baalde wel.

De foto van Willem van den Broek is van de overdracht naar het nieuwe voertuig. Dat was in 1977.

Hierna vertonen we een stukje uit de film over de brand van 1976 van Bert Groenen uit Soerendonk en een stukje van de film van Lies van Meijl.

Witte nog

vanr Frans van Miero, Johan Bax, Janus de Vocht, Toos van Lieshout,
Erik Willems, Cintha Bax, Erik van Asten.